

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár
egész évre 10 arany korona
félévre . . . 5 arany korona
Egyes szám ára 25 arany fillér

Kisvárdá.

Följegyezzük ennek a különösen nehéz viszonyok között élő és küzdő gyülekezetünknek s a változó idők és az örök Evangélium szavát egyként megértő agilis lelkipásztornak, Kovács Lajos felsőszabolcsi esperesnek a nevét amaz egyházmegyei belmissziói tanfolyam kapcsán, amelyről ugyane számunkban példaszerűen megírt, rövid és mégis kimerítő tudósítást vesz a szíves olvasó.

A tiszántúli egyházkerületben ez volt a legelső Debrecenen kívül tartott olyan többnapos belmissziói összejövetel, amely rendszeresen, tanfolyamszerűleg foglalkozott egyházunk megelevenítésének problémáival s az erre irányuló egyes munkaágak elemzésével — és amelyeket nem a szabad egyesületi vagy magánbuzgóság, hanem az *egyházmegye*, tehát a mozdulatlansága miatt már oly sokat és *nem mindig megérdemelten* megkiáltott „hivatalos egyház” rendezett.

Ez nem kevesebb, mint valóságos történelmi mozzanat. S ennek a mozzanatnak nagyságához járul annak a ténynek a szépsége, hogy a tanfolyam vendéglátója egy sem földi javakkal, sem számbeli erővel nem túlságos mértékben bíró kisvárosi gyülekezet volt, amely a lelkészekből, tanítókból, tanítónőkből álló 40—50 főnyi vendégsereget napokon át a legszivesebben gondozta.

Mindezekben hatalmas példaadó erő rejlik. Áhítva sóvárgott lelki megelégedésünknek imitt van a legtermészetesebb és legbiztosabb útja és módja. Ha az egyházmegyék, mint az egyház testének e célra legalkalmasabb szervei, egymásután tudatosan magukévá teszik az egyház életében homályosan és ösztönösen mindenfelé megnyilvánuló élni akarást, vagyis hogyha azonosítják magukat a belmisszió ügyével s ha egy gyülekezet, a Lélektől indítatva, a maga egészében vállalkozik a vendéglátó szerepére — akkor a leghelyesebb irányban és a legegészségesebb módon lesz megásva a medre a megújulás most még csak szivárgó, de egykor majd harsogva zúgó kristály folyamának, „az

élet vizének, amely az Istennek és a Bárány-nak királyi székéből jó ki”. (Jel. 22 : 1.)

A kezdet nehézségeivel bátran, hittel küzdött meg a kisvárdai tanfolyam rendezőse — úgy, hogy még azok a nehézségek is, amelyeket nem bírt leküzdeni, csak tanulságára, tehát javára és üdvére szolgálhatnak a munka továbbfolytatásának. Mindazok, akik velem együtt részben vagy egészben, aktíve vagy passzíve résztvettek ezen a konferencián, bizonyára nem a még le nem küzdött kezdetlegességeket, hanem az egymás hite által nyert nagy lelki áldásokat forgatják emlékezetükben s a munka kezdeményezőjére és véghezvivőire hálás szívvel kívánnak gazdag kegyelmi áldásokat — magának a munkának pedig kerületszerte leendő, élettámasztó továbbterjedést.

R. I.

Belmisszió.

II.

Mi a belmisszió ?

Magam mondtam az első közleményben, hogy valamennyi tájékozást a belmisszió felől nyerhetünk idevágó magyar nyelvű munkákból is. Közelebbről vehetjük vezérfonalul az egyetemes konvent által elfogadott és kiadott Tervezetet. Mégis a teljesség okáért ide jegyzek egy-két gondolatot a belmisszióról, úgy, amint az az én lelkemben él és amint én azt több-kevesebb kitartással, erővel végezem.

A *belmisszió* (reám nézve!) küldetés, parancs az egyház megdicsőült Urától a földi, a látható egyház kebelében a láthatatlan Egyház az Isten Országa terjesztése érdekében teljes önnegtágadással, önfeláldozó szeretettel végzendő munkára; tehát a testi-lelki nyomor enyhítésére, amennyiben lehet: megelőzésére; a bűn ellen való harcra önmagunknál és másoknál; az irgalom, könyörület gyakorlására az örök és végtelen isteni Szeretet megtestesítőjének, az Úr Jézus Krisztusnak, a világ bűnéért rettenetes kereszthalált szenvedett Megváltónak a nevében, a bűnbocsátó, bűnösökön könyö-

rülő, földön bújdosó, küzködő gyermekei vergődését siró szánalommal néző, rajtok segíteni, őket vigasztalni mindenkor kész mennyei Atya nagy szeretetének a büntől, vagy bánattól elsötétült lelkekre ragyogtatásával az Istenben vett hitben erőtelenségnek abban megerősítésére, a mennyei Atyától nyomor, csapások által elidegenedett, keserves lelkeknek a mennyei Atyával kibékítésére, bűnös életökkel, vagy vakmerő daccal Tőle elszakadtaknak Őhöz visszavezetésére; az egyetemes embertestvérség felséges nagy gondolatának a szívekben felébresztésére, az életben megvalósítására. Mindez együtt nem egyéb, mint Jézus munkájának a folytatása. Jézus „széjjel járt, jót cselekedvén”. (Csel. 10:38.) Ezt mondja a Keresztelő követének: „A vakok szemök világát veszik, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak és a szegényeknek az evangélium prédikáltatik”. (Mt. 19:5.) Széjjel járt szegényen, hogy sokakat meggazdagítson; ment mindenfelé, hogy a végtelen nyomort mindenütt enyhítse, gyógyítsa; Isten nagy szeretetének boldogító hírét, az evangéliumot mindenüvé elvigye. Szavára a menny kapui tárulnak fel a reménytelen lelkek előtt, könnyek száradnak fel, sóhajok simulnak át boldog örvendezésbe; keze érintésére sebek gyógyulnak be, csonka végtagok nőnek meg, porban csúszók ugornak talpra, bűn szennyében fetrengők tisztulnak meg és lesznek fénylők, mint az arany. Csak ruhája prémjének az érintésére megszárad a vérnek feje.

Óh, ezek a testi gyógyítások mind jelképes cselekmények, miket az ő hívei a lelki betegségek gyógyításánál ma is mind megtehetnek. Tanítványait pedig még földi életében küldi: „Menjete Izráel házának elveszett juhaihoz (belmisszió!). És elmenvén, prédikáljatok, ezt mondván: Elközelített a mennyeknek országa. Betegeket gyógyítsatok, poklosokat tisztítsatok, halottakat támasszatok, ördögöket üzzetek; (üzzétek a bűnre csábítót, a lelkeken erőt vett bűn hatalmát törjétek meg); ingyen vettétek, ingyen adjátok”. (A lélek gyógyítása csak ingyenes lehet.) (Mt. 10:6-8.)

Kik végezhetik a belmissziót?

A fentiekben adva van a belmisszió lényege. És ez az evangéliom hirdetése, lelkek mentésére, ezzel egyszerre a krisztusi szeretet gyakorlása.

De ugyanabban adva van az is, hogy kik végezhetik a belmissziót. Mindenki, akiben a Jézus Krisztus lelke, a Jézus Krisztus szeretete lakozik. Aki érzi a maga életében, szánja a másokéban azt a szörnyű nyomort, amit a bűn, a hitellenség okoz; akiben ez a megértés égő vágyat élesztett mind hogy maga visszamenjen, visszataláljon az elhagyott atyai házba, mind hogy másoknak segítségére legyen az oda-

vezető út megtalálásában. Ez az ember végezhet belmissziót, de más nem, ha hivatalosan lelkész, vagy pap is az ő neve; ellenben annak birtokában végezheti ezt az áldott munkát nem pap is. Ilyen lélek birtokában a belmissziót nem kell tanulni; áldott munka lesz az anélkül is. De Krisztus lelke, a szeretet lelke nélkül minden tudomány hiábavaló. Belmissziót végezni áldásosan szeretet nélkül nem lehet.

Ez a megállapítás aztán megadja a feleletet arra a kérdésre, hogy lehet-e valakikre, akár lelkészekre, akár tanítókra, a belmissziót ráparancsolni. (Ha lehetne, akkor kérdezhetnénk: hát a tanárookra miért nem? Talán rólok már hivatalosan is el van ismerve, hogy nem az egyház alkalmazottai? Nem vennék-e ők ezt megbántásnak?) Természetesen nem lehet. A belmisszió Isten áldása csak akkor lesz, ha azt Jézus iránt és az ő kicsinyei iránt való fájó nagy, őszinte, mélységes szeretet mozgatja. Mivel ez felettébb ritka, mit tegyünk? Lemondjunk a belmisszióról? — Nem! A múlt századnak talán a 90-es éveiben a kockás öltözetéről ismert br. Podmaniczky Frigyesről, a Nemzeti színház intendánsától származott ez a mondás: „Shakespeare-t vagy jól kell adni, vagy sehogy, de mindenesetre adni kell!” — A belmissziót vagy jól kell csinálni, vagy sehogy, de mindenesetre csinálni kell?!!! Forduljunk mi lelkészek imádkozó, alázatos lélekkel a bibliához és ne szünjünk meg azt tusakodva olvasni mindaddig, míg meg nem született szívünkben a nagy Belmisszionárius, az isteni Mester, a szeretetnek szenvedésekkel felszentelt, töviskoronás Királya az ő áldozatos szeretetével, önfeláldozó szolgálatra készségevel, minden hiúságtól ment szelídségével, alázatosságával. Ha ez megvan, akkor indulhatunk a belmisszió nehéz, de isteni munkájára. Az egyházi hatóságok pedig — bár joguk van rá és akikre tartozik, meg is érdemlik —, ne fenyegetse se az egyházmegyéket, se a lelkészeket, ne fenyegetsenek senkit, mert ezen nem lesz áldás; hanem igyekezzenek megtalálni az utat a vonakodók szívéhez és felébreszteni abban a szeretetet a belmisszió, vagyis a lélek és a test mentése iránt. Mindenesetre szükség lenne belmissziói tanfolyamok rendezésére, amelyre már legalább a lelkészeket el lehetne kötelezni.

A belmisszió eszközei.

Általánosságban és előre is azt mondhatom, hogy a szeretet találékonnyá, leleményessé teszi az embert. Akiben tehát él a szeretet lelke és a Lélek szeretete, az mindenkor meg fogja találni munkájához a megfelelő eszközöket. De e tény mellett is rámutatok néhányra, csoportosítva azokat a belmisszió kettős ágának megfelelően.

1. Az evangélizációnál természetesen első a biblia, ennek magyarázása alázatos, hívő keresztyén lélekkel, felmutatva a mélységes, bűn-

okozta nyomort, ezzel szemben Isten nagy kegyelmét, Jézus önfeláldozó szeretetét. Evangélikus összejöveteleket a lehetőséghez mérten lehet tartani. Én félesztendeig minden este tartok a város különböző pontjain. Ez összejöveteleknek szigorúan vallásos jellegére vigyázni kell, azoknak valami, téli unalmat elűző szórakoztatásokká fajulniuk nem szabad. Azután jönnek a vallásos, az építő iratok, amelyeknek terjesztésében a tanítók segédkezésére már igazán számítunk.

Aldásos segédeszközök Isten országának terjesztésében a vasárnapi iskolák, ker. ifjúsági egyesületek, leányszövetségek alakítása, a konfirmáltakból ú. n. serdülők szövetségének alakítása. És mindennek egy célt kell szemellett tartania: Isten országát! Éppen ezért elengedhetetlen feltétel nemcsak magának a belmisiót végezni akarónak (lelkészek), hanem családjának is teljesen tiszta, keresztyén élete. Szomorúan látjuk p. o. egy igazi ker. gondolkodású és életű lelkészársunk kínos vergődését feleségének, leányának egészen világius élete miatt.

2. Ami a szeretetmunkát illeti — a belmisióknak másik ágát —, ezt törvénykönyvünk már előírja. Csak azt nem, tehát azzal kell kiegészítenünk, hogy minden szeretet ténylet Jézus nevében, Isten dicsőségére kell gyakorolnunk; enélkül az nem belmisió, nem egyházi munka.

Kisújszállás.

Nagy István.

Egyház

Belmisiói tanfolyam Kisvárdán.

Nagy érdeklődés mellett nyílt meg f. hó 26-án a felsőszabolcsi egyházmegye négy napos belmisiói tanfolyama, melyen a helybeli és vidéki érdeklődőkön kívül résztvett az egyházmegye 46 községének lelkészi és tanítói kara. A tanfolyam mindennap áhítattal kezdődött és végződött. Aug. 26-án dr. Révész Imre egyházkerületi főjegyző tartotta az első áhítatot, melynek keretében a 3. Móz. 27. és a 4. Móz. 31. v. alapján mutatott rá arra a tényre, hogy minden élet Isten birtoka s különösen a lelkipásztori életnek kell naponkénti s örömmel véghezvitt lelki feláldoztatásnak lennie emez isteni birtoklás hálás megbizonyítására. Majd Kiss Ferenc egyetemi tanár tartotta meg hatalmas előadását a belmisiói munka jelentőségéről, melynek előadó szerint végső célja önmagának feleslegessé tétele, miután az egyházat képessé tette hivatásának időkeletes betöltésére. Dr. Révész Imre a bibliakörök szervezésének szükségességét, lehetőségét és hasznát ismertette. Hangsúlyozta annak fontosságát, hogy az egyes társadalmi osztályok lelkiszükségleteihez alkalmazkodva, megkeressük azokat a fogódzasi pontokat, amelyekre elsősorban építhetjük munkánkat. Így a diplomás középszálánál a világnézet, a kis ekzisztenciáknál az érvényesülési vágy, a földműves népnél a hagyomá-

nyos kapcsolat adja a első alapot. Id. Victor János a diakónia történelmi áttekintését adta s nélkülözhetetlenségéről szólott. A délután folyamán dr. Révész Imre mutatott be gyakorlatban egy rögtönzött bibliakört s Mt. 6. v-t taglalva, becses útmutatásokat adott a tanítás keresztyénvitelére. Fontosnak tartotta, hogy a tanítás bizalmas, homilia-szerű legyen. Nem szabad elfelejtkeznünk a tervszerűségről sem, akár tematikusan, akár kurzív módon akarjuk a bibliát tárgyalni. Id. Victor János a diakónusi munka eddig elért eredményeit ismertette nemzetközi és magyar vonatkozásban. A tanulásokban gazdag napot az Uray Sándor debreceni lelkész által vezetett áhítat fejezte be.

Augusztus 27-én Forgács Gyula tartotta a reggeli áhítatot, Ésaiás elhívásának történetével szemléltetve a lelkipásztori hivatás kemény, felelősségteljes, de felemelő és megszentelt voltát. Id. Victor János a keresztyén ifjúsági munkáról értekezett, melynek egyaránt ki kell terjednie az ifjúság testi, lelki, szellemi és szociális gondozására. Forgács Gyula a gyülekezet tervszerű kormányzásáról szólott. Alapigazságokként emelte ki az őskeresztyén gyülekezeti eszmény szem előtt tartását, a soha meg nem elégedés reformatori elvét, az élethez alkalmazkodást és a fegyelmetartást. Uray Sándor a konfirmációi oktatás jelentőségét, célját, eredményét méltatta s végzésére nézve adott hasznos útbaigazításokat. Felemlítette a korhatár felemelésének, a csoportlétszám csökkentésének, a továbbképzésnek, a szülők és keresztyén szülők bevonásának szükségességét s felhívta a figyelmet az ünnepélytartás fontosságára. Délután Forgács Gyula a gyülekezet vezetése köréből tárt fel gyakorlati dolgokat a tájékozódásra, egyháztalálkozók törzskönyvezésére és fegyelem tartásra nézve. Uray Sándor egy továbbképző konfirmációi oktatás bemutatásával, id. Victor János az ifjúsági munka gyakorlati eredményeinek ismertetésével kötötte le a közfigyelmet. A befejező áhítatot szintén Forgács Gyula tartotta.

Augusztus 28-ika Forgács Gyula áhítatával kezdődött. Majd dr. Vass Vince pápai theológiai igazgató a falusi gyülekezetek lelki gondozásáról és a nép evangélikációjáról tartott előadást. Ma még szerinte nem lehet szó intenzív belmisióról, mert még csak az előkészítésénél tartunk. Az egyháztalálkozók legyenek újra hívők és bibliások, maga az egyház pedig a régi evangéliumi egyház, hogy hivatásához képest az anyaság lelkét árasztassa ki. Eredményt csak úgy érhetünk el, ha az egyéni és tömeghatás minden eszközét felhasználjuk. Id. Victor János a vasárnapi iskola tananyagáról és módszereiről beszélt. Követelményül állította fel a tananyag elkészítését, tervszerűségét és a szemléltetéssel rávezetést. Harsányi Pál esperes tárgya az elveszettek megmentése, a reverzális és szekta kérdések volt. Eredményes munka biztosítására a bibliai jó pásztor példájának követését ajánlotta. — Délután dr. Vass Vince közölt gyakorlati útmutatásokat a lelkigondozás köréből. Javasolta munkatársak szerzését, baráti, bibliai, olvasókörök, énekkarok szervezését, a szegény- és árvagondozás, továbbá iratterjesztés felkarolását. Id. Victor János a tervszerűen vezetett vasárnapi iskolai tanítást mutatta be. Este templomi estély, utána szeretetvendégség volt.

Aug. 29-én délelőtt imaóra, hálaadó istentisztelet és urvacsoraosztás töltötte ki a programot. Szónokok voltak dr. Vass Vince, Vass Mihály, Harsányi Pál és Forgács Gyula. Ezzel befejezést nyert a nagy lelki nyereségeket hordozó tanfolyam. Az előadókat hálás köszönet illeti alapos és lelkes tanulmányaikért, melyek minden elismerést megérdemelnek. A rendezés érdeme Kovács Lajos esperesé, továbbá a kisvárdai buzgó egyháztagoké, kik ingyen szállással és szeretetadományaikkal járultak hozzá a nemes ügy sikeréhez.

Kiss Lajos,
demecseri lelkész.

Irodalmi szemle

Könyvismertetés.

Az erdélyi református egyházi irodalom 1850-től napjainkig. Írta dr. Makkai Sándor. „Az Út” kiadása. Minerva, Kolozsvár, 1925. Nagy 8° 59 lap. (Különlenyomat a Református Szemléből.) — Apáczai Cseri János személyisége és világnézete. Születésének háromszázadik évfordulójára írta dr. Tavasz Sándor. Minerva, Kolozsvár, 1925. Kis 8° 56 lap (Minerva-könyvtár 1. sz.) — Az erdélyi magyar lélek, az elnyomó durva és dőre támadásai elől, csodálatos lendülettel és egyre mélyülő, következetes tervszerűséggel igyekezik magát elsáncolni bevehetetlen erősségébe — önmagába. Jól esik újabb meg újabb bizonyosságát látnunk annak, hogy a szent önvédelem e munkájában a szellemi vezérség erdélyi református testvéreinknél van, akik, a kolozsvári theologiai fakultás tanárkarának vezérlése alatt 5—6 esztendő óta, nem mindennapi akadályok és nehézségek lebirásával, olyan irodalmi életet tudtak létrehozni, amely az egyházi élet vízeinek felfrissítésén kívül a magyar kultúra egyéb köreire is üdítően, edzően és termékenyítően kihat. Ez a két legújabb mű méltán illeszkedik az eddigiek értékes sorozatához. Makkai Sándor vázlatosságában is kitűnő áttekintést ad a szabadságharc utáni korszakok erdélyi református szellemének irodalmi alkotásairól, pompásan rendszerezve és találóan értékelve azokat. Bár vezető szempontja „irodalomtörténeti”, vagyis az „egyházi irodalmat” külön kategóriaként kezeli — mert, mint mondja, „az egyházi irodalom egy külön léttípus: a vallásos élet számára egyszerre az, ami az általános emberi élet számára a szépirodalom és filozófia együtt. Ábrázolás és magyarázat, művészet és tudomány együtt és mindakettőnél több azáltal, hogy célja szerint ideálhoz segítés, lelki gyarapítás, egyszerűen építés” (5. l.) — mégis, tanulmánya tulajdonképpen az erdélyi református vallási és theologiai gondolkodás vázlatos történelmévé szélesedik s ebben áll legfőbb becse. Kevés mű van, amely az erdélyi s általában a magyar református léleknek az önmagára eszmélés s az ebből következő önbírálat és önépítés szempontjából, fejlődése jelen pontján, oly hasznos szolgálatot tehetne, mint ez a dolgozat. Jellemzései, bár (mint ezt a szerző maga is jól érzi) itt-ott nem mentek egyrészt bizonyos elkerülhetetlen subjectivitástól, másrészt

több-kevesebb elnagyoltságtól, egészben véve mélyek és igazak, csattanóságok és szellemesek, olvasmányoknak is ragyogóan élvezetesek. Megbecsülhetetlen tanulság s egyben hatalmas munkára serkentő szózat az, amit nyújt. A magyar református szellem történetének jövődó kutatói számára nélkülözhetetlen kalauz lesz ez a dolgozat, egyben a legbiztosabb tájékoztató — a tényleges, elsőrangú és sürgős szükségletek felől — mindazok számára, akik gyakorlatilag foglalkoznak a magyar református irodalomnak oly kiáltoan szükséges *tervszerű* továbbfejlesztésével. — A messzibb múltba markol bele a Tavasz Sándor füzete, amely az Apáczai-centennáriumnak eddig legmélyebb s a magyar kultúra e nagyszerű tragikus hőisére vonatkozó, viszonylag elég bő irodalmunknak egyik legjava terméke. A megelőző monographikus kutatás eredményeinek gazdag felölelésével, tömör és szerencsés feldolgozásával nemcsak sikerült élet- és jellemképet ad dióhéjban az első igazi nagy magyar tanítóról és nemzetnevelőről, hanem alaposan meg is elemzi gondolkodását és világnézetét, s azt az avatott szellemtörténész finomságaival végső gyökérszállaira bontva, megállapítja, hogy „Apáczai sem nem dialektikus, sem nem logikus, hanem kultúrfilozófus” (45. l.), akinek világnézete az „ideális kulturoptimizmus”, aki tehát a magyar felvilágosodásnak egyik legelső és maig legeszményibb, mert mélységesen *vallásos megalapozottságú* bajnoka. Ez a nagyon szükséges és nagyon helytálló megállapítás a dolgozatot még azok számára is hasznos olvasmánnyá teszi, akik más-különbben az Apáczai eszmevilágában több-kevesébbé otthon vannak — akiknek pedig első bevezetésül ez szolgál Apáczaihoz, azok nem is kívánhatnak ennél megbízhatóbb vezetőt. A stílusnak itt-ott nehézkessége és darabossággá váló tudományos gravitása, reméljük, nem fogja csökkenteni a füzet megérdemelt népszerűségét. ri.

Halottaink

Lányi Lajos mezőtúri nyug. főgimn. tanár 30 évi szolgálat után, életének 62., nyugalombavonulásának 3. évében aug. 28-án elhunyt. „Hű és igaz munkása volt egyházunknak, iskolánkunknak, sok kemény harcot vívott a közélet terén a közjó érdekében”. Elhunytát szerettei őszintén gyászolják.

Özv. Porzsolt Adámné szül. Csighy Etelka életének 69., özvegységének 5. évében aug. 26-án, rövid szenvedés után elhunyt. A jó édesanyát, nagyanyát gyermekei és unokái siratják.

Török Ferenc érmindszenti lelkész 85 éves korában, házasságának és lelkészi működésének 58. évében augusztus 10-én az Urban csendesen elhunyt, kesergő özvegyet, gyermeket és unokákat hagyva hátra. Az Úr szőlőjében mindvégig híven dolgozó szolgálta vala.

Legyen áldott emlékezetük!

Különfélék

Helvetia címmel új lap indult meg, a Helvetia részvénytársaság havi lapja, amely elevenen van szerkesztve és hasznos tudnivalókat tartalmaz egyházaink vezetői számára. Szerkesztője dr. Szundy Károly, szerkesztősége: Budapest, VIII., Rákóczi-út 15. I. em.

A **Bethesda** diakonissza kórház Budapesten leégett. A kár meghaladja az 500 milliót. Az áldásos munkát végzett és végző intézet megsegítése egyházunknak elsőrendű érdeke és kötelessége.

Az **alsóharsodi egyházmegye** aug. 11-én, a diósgyőr-vasgyári gyülekezet körében lelkeszerterkekeztet és szépen sikerült leánykálvineumi ünnepélyt tartott.

A **hiripi gyülekezet** augusztus 16-án avatta fel nagyobbik harangját, amikor is Papolczy Zoltán apai, Sárközi Lajos szatmárnémetii, Siető Pál adorjáni és Orosz Ernő helybeli lelkipásztorok és Szóke József kántortanító működött közre.

Oláh nyelvi vizsgára kötelezi a nagyváradi tankerületi felügyelőség 8261—1925. sz. leirata az összes hitoktatókat. Ez a rendelkezés újabb sérelem.

15 millió biblia egy év alatt. A brit és külföldi bibliaterjesztő társulat 1923-ban 8 és fél millió, az amerikai bibliatársulat ugyanabban az évben több, mint 7.000.000 bibliát nyomtatott.

A **középkolai igazgató urak** figyelmébe. Az Egyetemes Konvent 113—1925. sz. alatt elrendelte, hogy a Tanárok Gyermekének Nevelési Alapjára mindenkor ugyanannyi összeg szedessék a tanulóktól, amennyit az állami iskolák szednek a Tanárok Házára. Mivel a VK. miniszter úr a f. évre 1 arany koronát állapított meg, felkérjük a tek. igazgatóságokat, hogy a szeptemberi beíratás alkalmával a fenti összeget (17.000 K-t) szedjék be a tanulóktól s a begyűlt összegeket az Orsz. Református Tanáregyesület pénztárába minél előbb küldjék be. Az Országos Református Tanáregyesület központi igazgatósága.

A **Hajnal** c. egyetlen külmisziói folyóiratunk augusztusi száma Szadhu Szundar Szingtól és Oroszországról közöl érdekes cikkeket. Kiadóhivatal Budapest, VIII. Gyulai Pál-u. 9. Előfizetési ár egész évre 42.000 K.

A **sárrétudvari gyülekezetben** augusztus 16-án kálvineumi ünnepély volt, amelyen délelőtt Molnár Ferenc debreceni lelkipásztor prédikálással, délután ugyanő imádsággal, Dr. Erdős Károly előadás tartásával, Nagy Ferenc helybeli lelkipásztor költeményei felolvasásával és a helybeli dalegylet énekszámokkal működött közre.

A **debreceni egyetem tanácsa** az 1925—26. tanévben. Rector magnificus dr. Lencz Géza, prorektor dr. Pap Károly, dékánok a hittudományi karon: Csikesz Sándor, a jog- és államtudományi karon: dr. Iványi Béla, az orvostudományi karon: dr. Huzella Tivadar, a bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi karon: dr. Szabó Dezső; prodékánok: dr. Vargha Zsigmond, dr. barabási Kun József, dr. Elischer Gyula, dr. Láng Nándor.

Sajtóalapunkra gróf Tisza Lajos és dr. Magoss György világi tanácsbíró urak 60—60 ezer koronát adományoztak.

A **bibliát** ma már 566 nyelven olvassák a világ minden részén.

A **szászvárosi Kun kollégium** épületét 1925. évi július 20-án birtokba vették az ottani oláh állami Liceum hat tanára és kétszáz diákja részére.

A **csurgói reálgymnázium** igazgatójává Dr. Bene Kálmánt választotta meg a belsősomogyi egyházmegye közgyűlése.

Lelkészeiktatás volt júl. 19-én Ládbesenyőn, ahol is Gyűlvézi István volt rakacaszendi lelkipásztor lépett új hivatáskörébe. Szívvel üdvözljük és működésére Isten bőséges áldását kérjük.

A **mezőnyéki gyülekezet** f. hó 6-án szenteli fel újonnan létesített iskoláját. Az egyház új veteményes kertjének létesítése Eötvös Ferenc ládházai lelkipásztor buzgólkodásának eredménye.

Debreceni református főgymnáziumunkba olyan nagy számmal jelentkeztek a tanuioók, hogy nemcsak az egyes osztályok, hanem az internátusi és konviktusok helyek is a beíratkozás első napjain beteltek. Az V. osztályt párhuzamossá tették, de így is teljes a létszám. Az évnnyitó istentisztelet szeptember 9-én lesz.

Karénekeskönyv. A magyar református énekkarok már régen hiányát érzik oly énekeskönyvnek, amely megfelelő anyagot nyújtana nagyobb-szerű művészi karénekekben. Ezen a hiányon óhajt segíteni a rákosszentmihályi egyház énekkara, midőn egy olyan karénekeskönyv kiadását határozta el, amelynek tartalmát a legkiválóbb magyar és külföldi egyházi karénekek alkotnák. A karénekeskönyv anyaga hosszú időre ellátná megfelelő darabokkal az énekkarokat. A kiadó azonban ezt a ter-
vét csak úgy valósíthatja meg, ha ezt más énekkarok is készek tőlük telhetőleg támogatni megrendelésekkel és adományokkal. Arra kérjük tehát az énekkarok vezetőit, tudassák velünk legkésőbb szeptember 15-éig: hány példányra lesz szükségük a karénekeskönyvből, hogy így a munka megjelenését illetőleg tájékozva legyünk. Ezenkívül minden énekkart felkérünk, hogy adományaikkal is támogassák ezt az ügyet. A karénekeskönyvben kb. 30 nagyobb négyzólamú vegyeskarra írt karének lesz. Akik előfizetnek, árengedményt kapnak. A kötet bolti ára előreláthatólag 35.000 korona, előfizetési ára pedig 30.000 korona lesz. Nagyobb meg-

WACHA tisztít, mos, fest kifogástalanul Debrecen, Simonffy-u. 55.

Aug. 29-én délelőtt imaóra, hálaadó istentisztelet és úrvacsoraosztás töltötte ki a programot. Szónokok voltak dr. Vass Vince, Vass Mihály, Harsányi Pál és Forgács Gyula. Ezzel befejezést nyert a nagy lelki nyereségeket hordozó tanfolyam. Az előadókat hálás köszönet illeti alapos és lelkes tanulmányaikért, melyek minden elismerést megérdemelnek. A rendezés érdeme Kovács Lajos esperesé, továbbá a kisvárdai buzgó egyháztagoké, kik ingyen szállással és szeretetadományaikkal járultak hozzá a nemes ügy sikeréhez.

Kiss Lajos,
demecseri lelkész.

Irodalmi szemle

Könyvismertetés.

Az erdélyi református egyházi irodalom 1850-től napjainkig. Írta dr. Makkai Sándor. „Az Út” kiadása. Minerva, Kolozsvár, 1925. Nagy 8° 59 lap. (Különlenyomat a Református Szemléből.) — **Apáczai Cseri János személyisége és világnézete.** Születésének háromszázadik évfordulójára írta dr. Tavaszy Sándor. Minerva, Kolozsvár, 1925. Kis 8° 56 lap (Minerva-könyvtár 1. sz.) — Az erdélyi magyar lélek, az elnyomó durva és dőre támadásai elől, csodálatos lendülettel és egyre mélyülő, következetes tervszerűséggel igyekezik magát elszakolni bevehetetlen erősségébe — önmagába. Jól esik újabb meg újabb bizonyosságát látnunk annak, hogy a szent önvédelem e munkájában a szellemi vezérség erdélyi református testvéreinknél van, akik, a kolozsvári theologiai fakultás tanárkarának vezérlése alatt 5—6 esztendő óta, nem mindennapi akadályok és nehézségek lebirásával, olyan irodalmi életet tudtak létrehozni, amely az egyházi élet vízeinek felfrissítésén kívül a magyar kultúra egyéb köreire is üdítően, edzően és termékenyítően kihat. Ez a két legújabb mű méltán illeszkedik az eddigiek értékes sorozatához. Makkai Sándor vázlatosságában is kitűnő áttekintést ad a szabadságharc utáni korszakok erdélyi református szellemének irodalmi alkotásairól, pompásan rendszerezve és találóan értékelve azokat. Bár vezető szempontja „irodalomtörténeti”, vagyis az „egyházi irodalmat” külön kategóriaként kezeli — mert, mint mondja, „az egyházi irodalom egy külön léttípus: a vallásos élet számára egyszerre az, ami az általános emberi élet számára a szépirodalom és filozófia együtt. Ábrázolás és magyarázat, művészet és tudomány együtt és mindakettőnél több azáltal, hogy célja szerint ideálhoz segítés. lelki gyarapítás, egyszerű szóval építés” (5. l.) — mégis, tanulmánya tulajdonképpen az erdélyi református vallási és theologiai gondolkodás vázlatos történelmévé szélesedik s ebben áll legfőbb becse. Kevés mű van, amely az erdélyi s általában a magyar református léleknek az önmagára eszmélés s az ebből következő önbírálat és önépítés szempontjából, fejlődése jelen pontján, oly hasznos szolgálatot tehetne, mint ez a dolgozat. Jellemzései, bár (mint ezt a szerző maga is jól érzi) itt-ott nem mentek egyrészt bizonyos elkerülhetetlen subjectivitástól, másrészt

több-kevesebb elnagyoltságtól, egészben véve mélyek és igazak, csattanósak és szellemesek, olvasmányoknak is ragyogóan élvezetesek. Megbecsülhetetlen tanulság s egyben hatalmas munkára serkentő szózat az, amit nyújt. A magyar református szellem történetének jövőndő kutatói számára nélkülözhetetlen kalauz lesz ez a dolgozat, egyben a legbiztosabb tájékoztató — a tényleges, elsőrangú és sürgős szükségletek felől — mindazok számára, akik gyakorlatilag foglalkoznak a magyar református irodalomnak oly kiáltóan szükséges tervszerű továbbfejlesztésével. — A messzibb múltba markol bele a Tavaszy Sándor füzeté, amely az Apáczai-centennáriumnak eddig legmélyebb s a magyar kultúra e nagyszerű tragikus hőisére vonatkozó, viszonylag elég bő irodalmunknak egyik legjava terméke. A megelőző monographikus kutatás eredményeinek gazdag felölelésével, tömör és szerencsés feldolgozásával nemcsak sikerült élet- és jellemképet ad dióhéjban az első igazi nagy magyar tanítóról és nemzetnevelőről, hanem alaposan meg is elemzi gondolkodását és világnézetét, s azt az avatott szellemtörténész finomságaival végső gyökérszálaira bontva, megállapítja, hogy „Apáczai sem nem dialektikus, sem nem logikus, hanem kulturfilozófus” (45. l.), akinek világnézete az „ideális kulturoptimizmus”, aki tehát a magyar felvilágosodásnak egyik legelső és maig legerősebb, mert mélységesen vallásos megalapozottságú bajnoka. Ez a nagyon szükséges és nagyon helytálló megállapítás a dolgozatot még azok számára is hasznos olvasmánnyá teszi, akik más-különb az Apáczai eszmevilágában többé-kevésbé otthon vannak — akiknek pedig első bevezetésül ez szolgál Apáczaihoz, azok nem is kívánhatnak ennél megbízhatóbb vezetőt. A stílusnak itt-ott nehézkessége és darabossággá váló tudományos gravitása, reméljük, nem fogja csökkenteni a füzet megérdemelt népszerűségét. ri.

Halottaink

Lányi Lajos mezőtúri nyug. főgimn. tanár 30 évi szolgálat után, életének 62., nyugalombavonulásának 3. évében aug. 28-án elhunyt. „Hű és igaz munkása volt egyházunknak, iskolánkunknak, sok kemény harcot vívott a közélet terén a közjó érdekében”. Elhunytát szerettei őszintén gyászolják.

Özv. Porzsolt Ádámné szül. Csighy Etelka életének 69., özvegységének 5. évében aug. 26-án, rövid szenvedés után elhunyt. A jó édesanyát, nagyanyát gyermekei és unokái siratják.

Török Ferenc érmindszenti lelkész 85 éves korában, házasságának és lelkészi működésének 58. évében augusztus 10-én az Urban csendesen elhunyt, kesergő özvegyet, gyermeket és unokákat hagyva hátra. Az Úr szőlőjében mindvégig hiven dolgozó szolgálta vala.

I. egyen áldott emlékezetük!

Különfélék

Helvetia címmel új lap indult meg, a Helvetia részvénytársaság havi lapja, amely elevenen van szerkesztve és hasznos tudnivalókat tartalmaz egyházaink vezetői számára. Szerkesztője dr. Szundy Károly, szerkesztősége: Budapest, VIII., Rákóczi-út 15. I. em.

A **Bethesda** diakonissza kórház Budapesten leégett. A kár meghaladja az 500 milliót. Az áldásos munkát végzett és végző intézet megsegítése egyházunknak elsődrendű érdeke és kötelessége.

Az **alsóborsodi egyházmegye** aug. 11-én, a diósgyőr-vasgyári gyülekezet körében lelkész-értekezletet és szépen sikerült leánykálvineumi ünnepélyt tartott.

A **hiripi** gyülekezet augusztus 16-án avatta fel nagyobbik harangját, amikor is Papolczy Zoltán apai, Sárközi Lajos szatmárnémeti, Siető Pál adorjáni és Orosz Ernő helybeli lelképásztorok és Szőke József kántortanító működött közre.

Oláh nyelvi vizsgára kötelezi a nagyváradi tankerületi felügyelőség 8261—1925. sz. leirata az összes hitoktatókat. Ez a rendelkezés újabb sérelem.

15 millió biblia egy év alatt. A brit és külföldi bibliaterjesztő társulat 1923-ban 8 és fél millió, az amerikai bibliatársulat ugyanabban az évben több, mint 7.000.000 bibliát nyomtatott.

A **középiskolai igazgató urak** figyelmébe. Az Egyetemes Konvent 113—1925. sz. alatt elrendelte, hogy a Tanárok Gyermekének Nevelési Alapjára mindenkor ugyanannyi összeg szedessék a tanulóktól, amennyit az állami iskolák szednek a Tanárok Házára. Mivel a VK. miniszter úr a f. évre 1 arany koronát állapított meg, felkérjük a tek. igazgatóságokat, hogy a szeptemberi beiratás alkalmával a fenti összeget (17.000 K-1) szedjék be a tanulóktól s a begyűlt összegeket az Orsz. Református Tanáregyesület pénztárába minél előbb küldjék be. Az Országos Református Tanáregyesület központi igazgatósága.

A **Hajnal** c. egyetlen külmisziói folyóiratunk augusztusi száma Szadhu Szundar Szing-tól és Oroszországról közöl érdekes cikkeket. Kiadóhivatal Budapest, VIII. Gyulai Pál-u. 9. Előfizetési ár egész évre 42.000 K.

A **sárrétudvari** gyülekezetben augusztus 16-án kálvineumi ünnepély volt, amelyen délelőtt Molnár Ferenc debreceni lelképásztor prédikálással, délután ugyanő imádsággal, Dr. Erdős Károly előadás tartásával, Nagy Ferenc helybeli lelképásztor költeményei felolvasásával és a helybeli dalegylet énekszámokkal működött közre.

A **debreceni egyetem tanácsa** az 1925—26. tanévben. Rector magnificus dr. Lencz Géza, prorektor dr. Pap Károly, dékánok a hittudományi karon: Csikesz Sándor, a jog- és államtudományi karon: dr. Iványi Béla, az orvostudományi karon: dr. Huzella Tivadar, a bölcsész-, nyelv- és történettudományi karon: dr. Szabó Dezső; prodékánok: dr. Vargha Zsigmond, dr. barabási Kun József, dr. Elischer Gyula, dr. Láng Nándor.

Sajtóalapunkra gróf Tisza Lajos és dr. Magoss György világi tanácsbíró urak 60—60 ezer koronát adományoztak.

A **bibliát** ma már 566 nyelven olvassák a világ minden részén.

A **szászvárosi Kun kollégium** épületét 1925. évi július 20-án birtokba vették az ottani oláh állami Liceum hat tanára és kétszáz diákja részére.

A **csurgói reálgimnázium** igazgatójává Dr. Bene Kálmánt választotta meg a belsősomogyi egyházmegye közgyűlése.

Lelkészbeiktatás volt júl. 19-én Ládbesenyőn, ahol is Gyülvérsi István volt rakacaszendi lelkipásztor lépett új hivatáskörébe. Szívvel üdvözljük és működésére Isten bőséges áldását kérjük.

A **mezőnyéki gyülekezet** f. hó 6-án szenteli fel újonnan létesített iskoláját. Az egyház új veteményes kerijének létesítése Eötvös Ferenc ládházai lelképásztor buzgólkodásának eredménye.

Debreceni református főgimnáziumunkba olyan nagy számmal jelentkeztek a tanulók, hogy nemcsak az egyes osztályok, hanem az internátusi és konviktus helyek is a beiratkozás első napjain beteltek. Az V. osztályt párhuzamossá tették, de így is teljes a létszám. Az évnvítő istentisztelet szeptember 9-én lesz.

Karénekesskönyv. A magyar református énekkarok már régen hiányát érzik oly énekeskönyvnek, amely megfelelő anyagot nyújtana nagyobb-szerű művészi karénekekben. Ezen a hiányon óhajt segíteni a rákosszentmihályi egyház énekkara, midőn egy olyan karénekesskönyv kiadását határozta el, amelynek tartalmát a legkiválóbb magyar és külföldi egyházi karénekek alkotnák. A karénekesskönyv anyaga hosszú időre ellátná megfelelő darabokkal az énekkarokat. A kiadó azonban ezt a ter-
vét csak úgy valósíthatja meg, ha ezt más énekkarok is készek tőlük telhetőleg támogatni megrendelésekkel és adományokkal. Arra kérjük tehát az énekkarok vezetőit, tudassák velünk legkésőbb szeptember 15-éig, hány példányra lesz szükségük a karénekesskönyvből, hogy így a munka megjelenését illetőleg tájékozva legyünk. Ezenkívül minden énekkart felkérünk, hogy adományaikkal is támogassák ezt az ügyet. A karénekesskönyvben kb. 30 nagyobb négyszólamú vegyeskarra írt karének lesz. Akik előfizetnek, árendedményt kapnak. A kötet bolti ára előreláthatólag 35.000 korona, előfizetési ára pedig 30.000 korona lesz. Nagyobb meg-

WACHA tisztít, mos, fest kifogástalanul Debrecen, Simonffy-u. 55.

rendeléseknél tekintélyesebb engedményt adunk. A karénekeskönyv alakja és beosztása olyan lesz, hogy minden énekkari tagnak mindjárt *szólampéldányul* is szolgálhat. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk. **Cím: Rákosszentmihály-sashalmi református egyházi énekkar, Rákosszentmihály, Árpád-utca 24.**

A **szentendrei** református polgári iskolával kapcsolatos **fiúinternátusba** és a külön épületben levő **leányinternátusba** polgári iskolai tanulók havi két métermázsos búzaár fizetése mellett felvétetnek. Prospektust küld az igazgatóság.

3-3

Hivatalos Értesítés

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
1837-1925. sz.

Körlevél

a középiskolák igazgatóihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak folyó évi augusztus hó 6-án 30,276. szám alatt kelt leiratát a kötelező film-előadások tárgyában alább közlöm.

Debrecen, 1925. évi augusztus hó 27.

Tisztelettel

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

30,276-1925/III-a. szám.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 30,276-1925. III. a) szám alatt kelt rendelete a kötelező iskolai filmelőadásokról szóló 37,335-1924. III. a) számú rendeletének kiegészítése tárgyában.

Valomennyi tankerületi kir. főigazgatónak, kir. tanfelügyelőnek és tanfelügyelősegi kirendeltség vezetőjének, az iparoktatási kir. főigazgatónak, a kereskedelmi iskolák kir. főigazgatójának, a tanítóképző-intézetek tanulmányi kir. főigazgatóságának.

A 37,335-1924/III-a. sz. alatt kelt rendelet alapján a Magyar Néprajzi Társaság Emberföldrajzi szakosztálya és a Magyar-Holland Kulturgazdasági Részvénytársaság engedélyt kaptak arra, hogy az ország közép- és középfokú iskoláiban a kötelező filmelőadásokat megrendezzék. Ennek kiegészítéseként a következőket rendelem.

1. A tanulóifjúság csakis ezen filmelőadások látogatására kötelezhető; minden egyéb öltözetű rendezett filmelőadás csak a szorgalmi időn kívül tekinthető meg és tekintettel arra, hogy a szülők terheit növeli, lehetőleg mellőzendő.

2. A szóbanforgó filmelőadások programja szorosan alkalmazkodik az iskolák tantervéhez. A filmeket a vezetésem alatt álló minisztériumnak, külön e célra összeállított pedagógiai bizottsága felülbírálja, azért e filmeknek iskolai célokra való felhasználása, illetőleg bemutatása semmiféle egyéni elhatározástól függővé nem tehető.

3. Minthogy a programmszerűen összeállított filmelőadások nem szórakozási, hanem szigorúan vett tanítási és nevelési célt szolgálnak, azért a szorgalmi idő alatt, a délelőtti órákban tartandók; azon vidéki városok és községek tanintézeteiben, ahol a villany-áram szolgáltatás a délelőtti órákban, vagyis a szorgalmi idő alatt szünetel — az előadások a 14,470-1925/VII. B. M. számú rendelet alapján délután tartandók meg. A mozgóképszínházak ilyképen való igénybevehetőse tekintetében a 14,470-1925/VII. sz. belügyminiszteri rendelet ad felhatalmazást.

4. Mozgóképszínház tulajdonosok, magánosok, vagy filmkölcsönzők részéről rendezett ifjúsági előadások megtekintésére a tanulók nem kötelezhetők s mivel az ilyen módon bemutatott filmek pedagógiai szempontból rendszerint igen kevés értékkel bírnak, lehetőleg mellőzendők.

5. A jövő 1925-26. tanévtől kezdődőleg minden közép- és középfokú iskola igazgatósága köteles október 1-én a filmoktatás céljaira nyolc filmelőadást egyenként 3500 K-val számítva tanulóként és összesen évi 28,000 koronát beszédni. Ezen összeg fizetése alól a szegénysorsú tanulók, elsősorban a tandíjmentesek, hadiárva, valamint a közalkalmazottak és hadiözvegyek gyermekei felmenthetők. A díj fizetése alól felmentett tanulók száma azonban az összes növendékek 15 százalékát meg nem haladhatja.

6. A befizetett összegből 3 százalék pénzkezelés címén az iskolák igazgatóságát illeti meg. A fennmaradó összeget az iskolák igazgatósága a 42,193. számú postatakarékpénztári csekkszámra javára köteles befizetni. A szóbanforgó Társaság pedig az esetben, ha vis major következtében az összes előadásokat nem tarthatná meg, úgy haladéktalanul köteles az elmaradt előadásoknak megfelelő összeget az iskola igazgatóságának visszatéríteni.

7. Olyan intézeteknél, ahol a kötelező film-darabok az iskola vetítő készülékén és az iskola helyiségében pergettetnek le, az áramfogyasztás ára, valamint a többi üzemi költségek (személyzet, takarítás, fűtés, világítás) a befizetett összegből visszatérítendő.

Kun József késműves és műköszörős, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

FISCHER ADOLF ÉS FIA posztónagykereskedő. Férfi és női öltöny és kabát szövetek nagy választékban, papi fekete szövetkülönlegességek. Debrecen, Piac-u. 61.

Egyben újból nyomatékosan felhívom Cím figyelmét a filmelőadások nagy pedagógiai jelentőségére és felkérem Címet, figyelmeztesse a felügyelete alá tartozó intézet igazgatóit és tanári, illetve tanítói karát, hogy az iskolai filmelőadások ügyét, azok fontosságára való tekintettel, buzgalommal és megértéssel karolják fel.

Budapest, 1925 augusztus hó 6.

Kebeisberg.

Pályázat

az elválasztás folytán megüresedett tarpai önálló hitoktatói lelkészi állásra.

Fizetés az államtól IX. fizetési osztály 3. fokozata szerint.

Kötelesség: 24 órasi vallás- és énektanítás hetenként.

Pályázati határidő a lapban való megjelenéstől számított 10 nap.

A választás jogerőssé és az állás elfoglalása aktuálissá akkor válik, mikor a VK. miniszter úr a fizetést kiutalja.

Tarpa, 1925 augusztus 31.

Mándy Menyhért,
református lelkész.

Pályázat.

A szegedi református egyházközség a negyedik államsegélyes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: a folyamatban lévő államsegély, megállapított helyi hozzájárulás és a törvényes lakbér. Kötelességek: díjlevél szerint. Pályázati határidő megjelenéstől nyolc nap. B) listások, menekültek, kántori képesítéssel rendelkező férfitpályázók előnyben.

Pályázat.

A szamoszegi (Szatmár m.) református egyház presbiteriuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett orgonista-kántortanítói állásra.

Javadalom: Kényelmes lakás, gazdasági épületekkel, gyümölcsfás házikerttel. 12 kat. hold szántó föld, melynek adóját egyház fizeti. 4 hold legelőjog. 63 Hl., azaz hatvanhárom hektoliter búza az egyháztagoktól beszedve és az egyház magtárából egy összegben kimérve, pár-bér címen. 240, azaz kettőszáznegyven aranykorona szénaváltság és készpénzfizetés címen az egyház pénztárából negyedévi előleges részletekben fizetve. 5, az öt öl tűzifa, beszállítva. Egyházkerületileg megállapított stóla.

Kötelesség: A presbiterium által kijelölt osztály vagy osztályok tanítása, orgonista-kántori teendők végzése, énekkar vezetése, konfirmándusok előkészítése és belmissziói munkákban segédkezés, ismétlősöknek a többi tanítókkal együtt való tanítása, lelkész akadá-

lyoztatása esetén és kanonikus órákon helyettesítése.

Pályázati határidő szept. 15. Szeptember 20-án próbaéneklésre megjelenés megkívánatik. Útiköltsége csak a megválasztott tanítónak fog megtéríttetni. Menekültek, B) listások előnyben részesülnek. Teljesen felszerelt kérvények a lelkészi hivatalhoz nyújtandók be. Az állás választás után azonnal elfoglalandó. Szamoszeg, 1925 augusztus 28.

Batta Miklós,
református lelkész.

Debreczeni István
órásmeister Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindenemű órákraktára

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Gazdaságokba,
építkezésekhez és tetők fedéséhez
minden vasanyagot szállít.

Telefon 6.

Szlezák László

harang-ércöntöde, harang-
felszerelés- és haranglábgvár

Budapest VI., Frangepán-u. 77.

(Saját házában.)

A nyugati pályaudvarról induló BUR vasúti „ŐRHÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal.

TELEFON: 139-62.

Az 1900. évi párizsi világ, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításán aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokat,

iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt áráért
Árjegyzék ésköltségvetés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

TELEFON: 113-44. SZÁM.

LOPOS GYULA iskolapadok

athletikai sportcikkek,
iskolai bútorok,

tornaszerek

gyára

BUDAPEST, III., BÉCSI-ÚT 85.

Arjegyzéket és költségvetést
felszólításra küldök. VAVAVA

3-20

TEMPLOMHARANGOKAT

és összhangzó harangozatokat
a legfinomabb harangfémötvözet-
ből, tiszta esengésű, előre meg-
állapított szavatolt harangokkal

tíz évi jótállás mellett

harangszerelvényeket, forgatható
vaskoronával, harangállványokat
hengerelt vasból, szabadonálló va-
lamint fekvő elrendezéssel gyárt

WALSER FERENCZ

tűzoltási szerek és szivattyúk
gyára, harang- és fémöntőde

Budapest VI., Lomb-utca 34-36.

Villamos megálló: Váci-ut, Láng-gyár.

Telefon 95-50.

Telefon 95-50.

Debrecen szab. kir. város
és a Tiszántúli református egyházkerület

„Méliusz“

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala, zenemű-
papír- és írószerkereskedése

Debrecen, Ferenc József-út 26.

Értesítés

a zsoltárok és kiadványok augusztusi
áraitól.

1925 augusztus hóra a zsoltár árak a
következők:

32° legkisebb zsoltár

papírkötésben	K	31,600
félvászon kötésben	K	37,300
egészvászon kötésben	K	41,700

16° iskolai kiadású zsoltár

papírkötésben	K	42,800
félvászon kötésben	K	47,500
egészvászon kötésben	K	59,800

8° oktáv alakú zsoltár

papírkötésben	K	58,600
félvászon kötésben	K	64,300
egészvászon kötésben	K	74,500

4° quartalak, nagybetűs zsoltár

papírkötésben	K	112,800
félvászon kötésben	K	119,300
egészvászon kötésben	K	144,200

Ajánljuk ezenkívül díszkötésű zsoltárainkat
a következő minőségekben, alakban és árakban:

II. kiadás, prózába szedve 16° alakú

díszvászon, kehely és préseléssel	K	100,000
díszvászon, párnázott, vörös- metszés, tokban	K	180,000
díszbőr, párnázott, aranymet- szés, tokban	K	280,000

32° alakú zsoltárok

Hajlítható díszvászon kötés (Kötés alatt)	—	—
Párnázott díszv. kötés, valódi aranymetszéssel	K	160,000
Celluloid-esontkötés, val. arany- metszéssel (Kötés alatt)	—	—
Valódi bőrköt., párnázott, valódi aranymetszéssel	K	240,000
Valódi antilophőr, különböző színekben	K	240,000
Valódi bőrk., különböző színek- ben, aranymetszéssel, párná- zott bőrtokban, hordozó szíjjal	K	400,000

A közeli iskola év előtt ajánljuk dusan
felszerelt tankönyv, írószer, iskolai segéd-
eszközöket tartalmazó raktárainkat.

„Méliusz“ könyvkereskedés
Debrecen,
Ferenc József-ut 26.